

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumi: Neşriyat
Müdürlüğü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
YAKIT MATBAASI
Adres: Ankara Caddesi
Yakıt Yurdu

15

İ. TEŞRİN 1939
PAZAR

Numara 45 Sene 1

Ruzvelt

Sulh tavassutunda
bulunmak için
Harp eden bütün
devletlerin mür-
acaatini bekliyor

Paris, 15 (Radyo). — Vaşin-
gtondan bildiriliyor:
Amerikan hariciye nazırı M.
Cordell Hull dün gece bulunduğ
bir beyanatta Cumhurreisi Ruzve-
lin ancak harp eden bütün devle-
ter kendisine müracaat ettikler
takdirde sulh için bir tavassutta
bulunabileceğini söylemiştir.

**Hitler bir sulh
projesi hazırladı**
Lehistan tekrar
ihya mı
olunacak?

Londra 15 (Hususî) — Bugün-
kü "Sunday Ekspres", gazetesi
Hitlerin yeni bir sulh teklifinde
bulunacağını yazmaktadır.
Gazetenin verdiği habere göre,
Hitler bu sefer sulh teklifini sarîh
bir proje halinde, takdim edecek
ve bu proje Lehistanın ihyası, bu
günlük hudutların aynı ile muhafa-
zası Avrupada yeni bir iktisadî
nizam tesisi, bütün Avrupa devlet-
leri arasında uzun bir ademi teca-
vüz misakı ve ekalliyet meselele-
rinin halli esaslarına dayanmakta-
dır.

Gene aynı gazetede, Lloyd
George, bir makalesinde, vaziyetin
Hitlerle Çemberlaynın son nutuk-
larından sonra daha vahimleştiği-
ni, İngiliz başvekilinin aradaki
bütün köprüleri yıktığını yazmak-
ta ve bir dünya konferansı top-
lanması fikrini ileri sürmektedir.

**EN
SON
Dakika**

İstokholm 15 — Tidningen gazetesi şu mühim haberi ver-
mektedir:

Berlinde Hitlerin riyasetinde yapılan uzun toplantıda hariciye

Yakında başlayacak Al- man hava taarruzunda **esrarengiz keşif- ler görülecekmış**

İngiliz topçuları Fransaya hare. ket. etmeden evvel bir talim esnasında

Ahen - Kolonya arasın- daki Alman şehirleri **boşaltıldı**

Bir harp muhabirine göre:

ALMANLAR Majinoya hücum etmiyecek

Brüksel, 15 (A.A.) — "Libre Belgique", gazetesinin Berlin muha-
biri Almanyanın Fransa ve İngiltere ile ancak 13 birinciteşrin 1939 cu-
ma günündenberi hakiki surette harp halinde bulunmakta olduğu mü-
taleasındadır. Bu muhabir, iyi malûmat almakta olan mahafilin kendi-
sine aşağıdaki beyanatın yapılmış olduğunu ilâve ediyor:

Alman ordusunun Majino hattına hücum etmek emrini alacağına
inanmayınız.

(Devamı 2 incede)

**Bu günkü
maçların
Neticeleri**

2 inci sayfamızda

Ribbentropun Londraya gitmesi kararlaştı

nazırı Von Ribbentropun Londraya gitmesi kararlaştırılmıştır. Bu ka-
raram bahsedilen yeni sulh projesi ile alakadar olduğu ve hariciye
nazırının Londra hükûmetine Almanyanın yeni sulh tekliflerine bil-
direceği zannedilmektedir.

İngiliz İtalya

Münasebetlerinde
yeni bir devre

Londraya giden yeni İtalyan elçisi,
İngilterenin son kararı üzerinde
izahat alacak

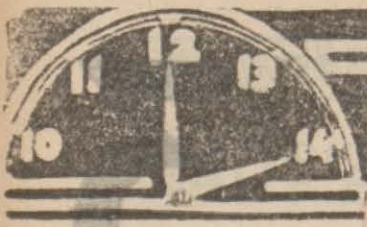
Londra, 15 (A.A.) — Diploma-
si mahafiline İtalyanın yeni se-
firi Bastianininin Londraya mu-
vasalatının İngiltere ile İtalya
arasındaki münasebetlerinde yeni
bir devre açmakta olduğu müta-
leası serdedilmektedir.

Roma, daha geçenlede İtalyanın
Çemberlayna sulh müzakereleri-
nin açılması için yeni bir takım
tekliflerde bulunmak tasavvurun-
da olduğuna dair olan bir Berlin
haberini tektzip etmişti. Londrada-
ki İtalyan diplomasi mahafili, Bas-
tianininin Londraya bu kabil tek-
lifi hamil olarak gelmemiş olduğu

nu açıkça söylemektedirler.

İtalyanın şimdiki ihtilâfın bu-
günkünden daha hakiki olabilmek
tehlikesini arz etmekte olduğunu
idrâk etmesine medar olacak de-
recede diplomatik ve siyasi tecrü-
besi vardır. Binnetice diplomasi
mahafiline Bastianininin ifa ede-
ceği başlıca vazifelerden birisinin
Çemberlaynın son nutkunun med-
lûlü hakkında izahat almak olac-
ğı söylenmektedir.

Bastianiniye İngiliz başvekil-
nin nutkundan daha katî ve
daha vazih malûmat verile-
ceği şüphesiz görülmektedir.

DEN SONRA GELEN Haberler

Alman iktisat nazirinin beyanati Alman ticareti Cenubişarkkiye doğru istikamet almış

Berlin, 15 (A.A.) — Milli iktisat nazırı Dr. Funk, Almanyanın İngiliz ablukasının kendini mahrum etmekte olduğu iptidai maddeleri diğer yollardan tedarik edebileceğini beyan etmiştir. Nazır bu sözleri Viyana fuarında söylemiş ve şunları ilâve etmiştir

— Alman ticareti, cenubu şarkıye doğru istikamet almıştır. Ve bu hal, mühim bir hâdisedir. Almanyanın cenubu şarkî ile yapmakta olduğu ticaretle alâkadar bütün meseleler ile iştigal edecek hususî bir büro ihdas olunacaktır.,,

Yakında başlayacak Alman hava taarruzu

Muhabir diyor ki: (Baş tarafı 1 incide)
"Berlinde Fransızların Ren üzerindeki kâğıtları berhava etmeleri bir ihtiyat tedbiri ise buna ihtiyac olmadığı, çünkü Almanyanın niyet ve tasavvurlarının böyle bir tedbiri muhik gösterecek mahiyyette bulunmadığı mütealeası ileri sürülmektedir.,,

Muhabir ilâve ediyor:
"Almanlar, böyle söylüyorlar, fakat İngilizlerin Almanyaya karşı tatbik etmekte oldukları ahloka tesirâtı o kadar şiddetlidir ki Almanya, yakında bir taarruz ıcrasına karar vermek mecburiyetinde kalacaktır. Eğer Almanya, buna karar verecek olursa bu taarruzun bir havataarruzu alacağı İngiltere ve İngiliz harp gemileri üzerine büyük hava filolarının sevkedileceği tahmin olunabilir.

Bu münasebette harp vasıtaları sahasında yeni esrarengiz keşifler yapılmış olduğundan yeniden bahsedilmekte ve bu keşiflerin önü müzdeki hava taarruzu esnasında ortaya çıkacağı söylenmektedir.

Alman ordusunda köpekler

Amsterdam, 15 (A.A.) — Alman ordusu kumanda heyetinin 1 ilâ 6 yaşında ve boyu 70 santimetre olarak bulduk köpeklerini toplamakta olduğu rivayet edilmektedir. Bu köpekler, irtibat ajanı, muhafız ve sahra sıhhiye servisi hamalları olarak istihdam edileceklerdir. Bu köpekler, 8 hafta talim göreceklidir. Bütün vatandaşlar 14 teshirni evvel ile 28 teshirnevvil arasında bu nevi köpekleri muayeneye sevk etmek mecburiyetindedirler.

Boşaltılan Alman şehirleri

Paris, 15 (Hususi) — Garp cephesinde her iki tarafta büyük bir faaliyet görülmektedir.
Almanlar Ahén (Aix la chapelle) ile Kolonya arasındaki şehir ve kasabaları tahliye etmektedirler. Bu hususta resmen emir verilmemiş olmasına rağmen bu muntakadaki bütün şehirler hemen tamamıyla tahliye olunmuş bulunmaktadır.

Süpriz taarruzları

Paris, 15 (A.A.) — "Resmi tebliğ,
Bu gece düşman, Moselle ile Sârré arasında birçok keşif kolı dolandırmış ve süpriz mahiyetinde bir takım taarruzlar ıcraya geçirmiş ve hiçbir muvaffakiyet elde edememiştir.
Keşif kollarının, cephenin her noktasında faaliyet göstermişlerdir. Sarbrücken'in garbinde topçu duellosu olmuştur.

S. S. Kıtaları cepheden çekilmiş

Londra, 15 (Hususi) — Stokholmdan bildiriliyor:
İsveç gazetelerinden (Göteborg Handelsstening) Almanyada borjuva sınıfının Hitlerle karşı bir cereyan tuttuğunu, bunun üzerine Hitlerin dahilli asayışı emniyetcaılmak için S. S. kıtalarını cephelerden memlekete çekmeye mecbur olduğunu, gizli Alman polisinin muhafız borjuva sınıfını göz hapsine almak maksadıyla (Alman cephesi) ismiyle yeni bir teşkilât kurduğunu yazmaktadır.

Üç İngilizle üç Alman mübadele edilecek

Londra, 15 (A.A.) — Hariciye nezareti, İsveç hükümetinin vesetisi ile bir itilâf akdedilmiş olduğunu haber vermektedir. Almanyada tutulmuş olan ve İngiliz konsolosluk memurlarından üç kişi, henüz İngilterede bulunmakta olan Alman konsolosluk memurlarından üç kişi ile mübadele edilecektir. İki tarafın konsolosluk memurlarının mübadelesi işi, mümkün olduğu kadar yakın bir zamanda ikmal olunacaktır.

DIKKAT ETTİNİZ Mİ? Dün Akşam

Son 3 Dakika

Gazetesinde okuduklarımızın bugün sabah gazetelerinde görüldüğü

İngiliz tayyare gemisini de batırdıklarında İsrar ediyorlar

Berlin, 15 (Radyo) İngilterenin Royal Oak zırhlısı bir Alman denizaltısı tarafından batırılmıştır.
Royal saffiharp gemisi hakkında Röyter ajansı şunları bildirmiştir: İngiltere amiralligi, Royal Oak adlı zırhlının bir Alman denizaltısı tarafından batırıldığını, teessürle ilân etmiştir. Ölen bahriyelilerin listesi malûm olur olmaz nesredilecektir.
Röyter ajansı bir de şunu ilâve ediyor:
Courageous tayyare gemisinin batırılmasından sonra İngiliz bahriyesi için bu hâdise ikinci ağır bir ziya sayılabilir.
Almanya Röyterin bu mütealeasını şöyle kargıdır:
İngiliz bahriye nazırı Çörçil bu haberi verdiği zaman batırıldığını ilân etti. Tayyare gemileri Ark Royaldan bahsetmeği unuttu. Çörçil İngiliz bahriyesinin ikinci bir tayyare gemisini kaybettiğini nihayet itiraf edecek mısınız?
Ark Royal nerededir? suallerimize acaba ne zaman cevap verebileceksiniz? Ark Royal gemisinden kurtulanların listesini nesredecek mısınız? Yoksa bu gemi süratle battığı için kimse kurtulmamış mıdır? Cevap bekliyoruz.

Royal Oak kurbanları

Londra radyosu (saat 18) — Bugün öğleden sonra Bahriye nezaretinin neşrettiği listede "Royal Oak", kurbanlarının sayısı 440 ı bulmuştur.

Sovyetler Finlândiya-dan neler istiyorlar?

Stokholm, 15 (A.A.) — Finlândiyadan alman ve bazılarının kontrolü asla kabil olmayan haberlere nazaran Sovyetlerin serdetmiş oldukları mütealebatın azamisi şu olduğunu söylemek mümkündür:
Cornstad önündeki üç küçük ada ile esasen evvelce tahliye edilmiş olan Hogland adasına Sovyetlerin vaziyet etmesi,
Finlândiyanın cenubu şarkî mün teha noktasındaki Hongoenin kiralanması,
Aland adaları hakkında iki rivayet vardır:
Rusya ile mesai birliği yapmak suretile veyahut yalnız Finlândiya tarafından bu takım adaların tahkimi. Fakat ikinci halde geniş bir siyasi teşrîki mesai misakı akdi şarttır.
Nihayet karşılıklı yardım misakı kalıyor.
Diğer taraftan Rusyanın Finlândiya yapmakta olduğu ihracat ticaretini tensik etmek arzusunda olduğu söylenmektedir.
Rusya, ultimatom mahiyetinde şerait dermeyan etmekten kaçınmakta ve yukardaki esaslar dahilinde müzakerat kapısını açık bırakmaktadır. Bunlara mukabil

FINLANDIYA HALKININ ÜÇTE BİRİ SEFERBER

Helsinki 15 (A.A.) — Sovyetlerin ileri sürmüş oldukları meta libatın katiyen bir ultimatom mahiyetinde olmadığı mütealeası serdedilmektedir.
Paasovikinin birkaç gün sonra Moskova'ya döneceği ve yeni müzakerelerin bir itilâfa müncer olacağı ümit edilmektedir.
Gazeteler, Finlândiyanın memleketin şeref ve tamamîyetini ihlâl edecek her türlü şartı reddetmeğe karar vermiş olduğunu tebarüz ettirmektedirler.
Moskovadan alman bir telgraf, Moskovadaki müşahitlerin hiçbir şeyin dostluk havası içinde müzakerata devam manî olmadığı mütealeasında bulunduklarını bildirilmektedir.

Finlândiya halkının üçte birinin umumi seferberliğini ıcrasındaki sürat, ecnebi memleketlerde hayret uyandırmıştır.

EN SON DAKIKA

Amerika civarında meçhul tahtelbahirler

Londra radyosu (saat 18) — Vashingtondan bildirildiğine göre bugünkü Amerikan gazeteleri Karaip adaları civarında meçhul tahtelbahirlerin görüldüğünü yazmaktadır.

Rusya Almanyaya 17,5 ton altın vermiş

Londra, 15 — United Press ajansı bildiriyor:
Rusya Almanyaya 17,5 ton (4.300.000 sterlin kıymetinde) altın vermiştir. Bu hâdise Londra mali mahafilinde büyük bir heyecan uyandırmıştır. Zira, Rusyanın Almanyaya altın vermesi Rus — Alman iş birliğinin kuvvetli bir tezahürü şeklinde görülmektedir.
Almanyanın bu paraya mukabil Rusyaya Lehistan'da elde ettiği askeri ganimetleri terketmiştir.

İtalya ve Mısır

Libya hududundaki askerlerini çekiyorlar

Londra, 15 (Radyo) — Bir kahir gazetesinin yazdığına göre İtalyan ve Mısır hükümetleri Libya hududundaki askerlerinden bir miktarını çekmektedir.
Bu hususta Londra mahafilinde hiçbir malûmat yoktur.

Meşhur fabrikatör Bata tevkif edildi

Paris 15 (A.A.) — Nouvelle Çekoslovak gazetesinin verdiği malûmata göre Alman polis teşkilâtı Moravyada Zilin mevkiinde meşhur ayakkabı fabrikatörü Bata'yı tevkif etmiştir.
Bu tevkife sebep olarak Bata'nın ahiren İngiliz tabiiyetine girmiş olması ileri sürülmektedir.

ALMANYA, ÇEMBERLAYININ NUTKUNU TEKRAR GÖZDEN GEÇİRMEĞİ DÜŞÜNÜYOR!

Amsterdam, 15 (A.A.) — Önümüzdeki hafta içinde hâdiselerin büyük bir ehemmiyet kesbedeceği tahmin edilmektedir.
Telgraf, gazetesinin Berlin muhabiri, garpte maruz bulunduğu tazyikin nihayet bulması takdirinde de Almanyanın geniş bir nefes alacağını fakat Çemberlayın istediği şekilde müsbet fedakarlıklarla rıza göstermeğe mütemayil olmadığını söylenmektedir. Maamafih biraz itidal göstermesi ihtimali vardır. Çemberlayın nutku biraz daha fazla takdir edilmektedir. Umumi temayül bu nutkun en az itilâfîrizane telâkki olunan fikirlerini yeniden gözden geçirmek merkezindedir.

SPOR

Lik maçlarında bugünkü neticeler

Kadıköy stadında:

Birinci maç Hilâl Topkapı takımları arasındaydı. Hilâl takım çıkaramadığından Topkapı hükmen galip geldi.
Fener - Beşiktaş maçında Beşiktaş 4-3 galip.

Taksim stadında:

Taksim stadında bugün yapılan üç karşılaşmadan Ortaköy - Kale maçında Ortaköy 4-3; Eyüp - Beylerbeyi maçında Beylerbeyi 3-1; Galatasaray - İstanbul spor maçında İstanbul 3-2 galip gelmişlerdir.

Galatasaray - İstanbulspor maçında:

Birinci devrenin 30 uncu dakika sında İstanbulspor, ilk golünü yapmıştır. İki dakika sonra da Buri Galatasarayın beraberlik golünü yapmıştır.

Birinci devre böyle bittikten sonra ikinci devrede Eşfak, Galata-

sarayın ikinci golünü yaptı. 4 dakika sonra İstanbulspor buna bir golle mukabele etti.

Hakemin çıkardığı bir oyuncudan sonra bir oyuncunun kendiliğinden çıkması üzerine 9 kişiye oyuna devam eden İstanbulsporlular Galatasaray kalesine yapılan akında Farukun hatalı kestiği bir top üzerine verilen penaltıyı gole tahvil ederek maçı iki kazanmıştır.

Seref stadında

Yıldız ve Alemdar takımları arasında yapılan maçta, güzel bir oyundan sonra Yıldızlılar 2-0 kazandılar.

Kasımpaşa - Vefa karşılaşmasında 2-1 Vefa galip geldi.

Günün son müsabakası Süleymaniye ile Beykoz arasındaydı. Hakem Halit Ezgünün idaresinde başlayan maçın birinci devresinde 1-0 ile Beykoz bitirdi. İkinci devrede ve maçın bitmesine yakın Beykozlular ikinci bir gol daha attı. Süleymaniye'yı yendiler.

Mektep Kitaplarınızı

Her sene olduğu gibi, bu yıl da **Vakit Kitabevin-**
den alınız

Berlin dün gece Fransız tayyarelerinin hücumuna uğradı

Halk heyecana düştü

Londra, 15 — Dün gece Berlin'de tayyare dağı topları iki defa faaliyette bulunmuştur. Birinci faaliyet saat dokuzu 30 gece şehrin garbindaki dağı toplarında görülmüştür. Bunlar 40 dakika mütemadi. İkinci faaliyet saat on iki 10,45 de vuku bulmuş, fakat defaki faaliyet şehrin şimal tarafında olmuştur. Bu da 15 dakika kadar sürmüştür. Berlin halkı büyük heyecana düşmüştür. Berlin radyoları iki saat müddetle neşriyatı kesmişlerdir. Gece geç vakit Alman propaganda nezareti şöyle bir tebliğ yayınlamıştır: "Hava dağı topları, Alman tayyarelerine karşı faaliyette geçmiş olmaları muhtemeldir."

Ziraat Vekili Riyasetindeki heyet

Bugün Sovyet Rusya'ya hareket etti

Ziraat vekilimiz Muhlis Erkmen, Moskova'da açılan büyük zirve toplantısında siyaset etmek üzere, bugün saat on ikide Sovyet Rusya'ya hareket etmiştir. Vekileler arasında Ahmet Şükrü Esat, Reşad Nuri Güntekin ve diğerleri de gazetesini Suad refakat etmektedir. Zirve toplantısında Sovyet Rusya'da bir hafta kadar kalarak birçok ziraat müzakereleri de geçmesi muhtemeldir.

Büyük taarruz pek yakınlaştı

Almanlar garp cephesine 20 fırka daha getirdiler

Londra, 15 (A. A.) — Röyter ajansının askeri muhabiri, garp cephesinde "ihtiyat harbinin Alman generallerinin müttetiklerin müdafaa hatları karşısında muazzam kuvvetler tahsis etmekte olmalarına binaen, pek yakında harekât ve manevralar harbine tahavvül edebileceğini bildirmektedir.

Ne zaman? Nerede? suallerinin ortaya attığı meselelerin halli Almanların hatlarının gerisinde müttetiklerin mukavemeti zaafa uğrar uğramaz müdahalede bulunacak motorlu kuvvetler tahsis etmelerine binaen, çok güçleşmiştir.

Yağmur ve sis dolayısıyla cephe harekâtı yapılmamaktadır. Almanlar da İngiliz heyeti seferiyasının kuvvetini ve erkânharbiyesinin planını iskanid etmek için miktarını arttırmış oldukları keşif kollarının faaliyetini tenkis etmişlerdir. Maamafih Almanlar kendilerinin malûmat almak ümidinde bulundukları esirleri alamamışlardır.

Röyter muhabiri, diyor ki: İyi bir menbâdan öğrendiğimize göre, Almanlar Polonya'da harbetmiş olan fırkalardan en az 20 fırkayı garp cephesine getirmişlerdir. Almanların faal ordusu yüzde yüz nazi gençlerinden mürekkep ve garp cephesinde Julun maktadır. Bu ordu, birinci sınıf bir ordudur, fakat Kayzerin 1914 senesindeki ordusunda görülmemiş olan bir takım nakiseleri vardır. Çünkü fırkaların adedi dört senelik bir müddet esnasında 70 den 90 a çıkarılmıştır. Ve tecrübeli zabıtları azdır. Halbuki müttetikler, bu rektal nazardan evvelce olduklarından daha zengindirler.

harb tayyaresinin Fransya gelmesinin beklenilmekte olduğunu ve bunun arkadaşlarının kendilerine iltihak edeceğinden dolayı memnun olan Fransadaki İngiliz tayyarecileri arasında getaret tevliid etmekte bulunduğunu bildirilmektedir.

Fransadaki bombardıman tayyarelerinin ve İngiliz tayyarecilerinin adedi gün geçtikçe artmaktadır. Diğer taraftan ekiplerin talimleri son derece ileri götürülmüştür.

İngiliz tayyarecilerinin, Fransız tayyarecileriyle yapmakta oldukları mesai birliği fevkalâde mükemmeldir ve ekseriya beraberce yapılan harekâtla kendini göstermektedir.

Cephede fevkalâde işler yapılmaktadır. Şimdi cephede bir takım muazzam tuzaklar kurulmuştur. Bir tayyare bu tuzaga inecek veyahut bir kamyon, bir

tank bu tuzaga düşecek olursa işi bitmiş demektir. Ne kadar çabalarsa çabalarsa bir daha yer yüzüne çıkmasına ihtimal yoktur.

Fevkalâde başka bir şey daha var: Bu da İngilizlerin malik oldukları makine âletleridir.

Bu makineler, geçen harpte dövülmüş olan askerleri hayrette bırakacak bir süratle siperleri kazmaktadır. Halbuki bu askerler, siperlerini kazma ve kürekel vücuda getirmişlerdir.

Ruzvelt cumhurreisliği ne namzetliğini koymıyacak

Nevyork, 15 (A.A.) — Nev-york Sunday gazetesi, Ruzveltin üçüncü defa olarak cumhurreisliğine namzetliğini koymaktan vazgeçmiş olduğunu yazmaktadır.

Batırılan İngiliz zırhlısı

Mürettebattan 822 kişinin öldüğü bildiriliyor

İngiliz tayyare gemisi Ark Royal'in batırıldığı haberi, Almanların iddialarına rağmen teyit etmemiştir. Ancak, dün de bildirdiğimiz gibi Royal Oark saflıharb gemisinin torpillendiği bir vakıdır. İngiliz amirallik dairesi, şimdiye kadar gemi mürettebatından 378 kişinin kurtarıldığını bildirmektedir. Mürettebat 1200 olduğuna göre, hayatından endişe edilenlerin miktarı 822 dir.

Royal Oak 1914 te Devonport tezgâhlarında inşa edilmiş ve 1922. 1924 senelerinde tecdit ve ıslah olunmuştur. 29,150 tonluk olan bu geminin dört eşi daha vardır. Hepsinin isimleri R harfile başlar. Bunlar Skagerrak muharebesine iştirak etmişlerdir. Royal Oak 8 tane 381 milimetrik, 12 tane 152 lik top, 8 tane 10,2 lik hava defii topu, 4 tane 47 lik küçük top 18 tane küçük makineli top, 2 tane 533 lük kovan, bir tayyare atmağa mahsus katapüt ve bir deniz tayyaresiyle mücehhezdir. Boyu 190 metre, eni 31 metre idi, 10,10 metre su çekiyordu. Dört makinesi ve dört uskuru vardı. 40.000 beygir kuvvetinde olan makineleri gemiye 22 mil sürat veriyordu. Sarnıçları 3400 ton mazot alıyordu ve gemi bir defa aldığı mahrukla 4200 mil katedebiliyordu.

Güvertesi 25-102 milimetre kalınlığında zırhla muhafazalı idi. Kumanda kulesi 152-279, su kesimi 102-330, taretleri 152-330 milimetrik zırhla kaplı idi.

Royal Oak sınıfı zırhlılar, Kuvın Elizabet (Queen Elizabeth) sınıfı zırhlılardan sonra bunların daha mükemmi olarak yapılmak istenilmiş de bu tekâmül elde edilememiştir. Çünkü bu gemiler 25 mil yerinde 23 mil sürat yapmışlar, bulge denilen sandıkların ilâvesi üzerine süratleri 22 mile düşmüştür. Aynı zamanda ötekiler kadar denizci de çıkmamışlardır. Mütarekede bütün R sınıfı gemilerle beraber Royal Oak da İstanbula gelmişti.

Finlandiya-Sovyet görüşmesi durdu

Paris, 15 — Finlandiya muhahhasları Moskova'dan ayrılmışlardır. Pazartesi sabahı Helsinki'ye muvasalat edeceklerdir. Muahhaslar hükûmetle görüşmek için geliyorlar. Muhahhasların bu daveti müzakerelerin inkıtamı tazammun etmemektedir.

Müzakerelerin bir hafta sonra tekrar başlayacağı ümid ediliyor.

Ruzveltin Kalinine gönderdiği mesaj ve Avrupa matbuatının Finlandiya lehindeki vaziyeti müslifane bir tesviye tarzını ümit ettirmekle beraber Finlandiya müdafaa tertibatına faslasız devam etmekte ve memleketin her tarafından ihtiyatları silâh altına çağırılmaktadır.

Finlandiya reisicumhuru, hali harbd mecburi hizmet kanunu nun derhal tatbik mevkiline konmasını emretmiştir.

Çok evvel kabul edilmiş olan bu kanun, 18 ile 60 yaş arasındaki kadın ve erkekleri mecburi vatan hizmetine mükellef tutmaktadır.

Finlandiya hariciye nazırı Erkko bugün Bal radyosu ile Amerika birleşik devletlerine hitaben bir mesaj negredecektir. B. Erkkonun Amerika radyolarında söz söylemesini Amerika Birleşik devletleri talep etmişti. Hatırlardır ki bu mesaj daha evvelce negrolunacaktı, fakat Alman radyo idaresinin arada mutavassit vazifesini görmekten imtina üzerine geri kalmıştı.

Ruzvelt cevap bekliyor

Vaşington, 14 (A. A.) — Gazetecilerin bugünkü toplantısında, Ruzveltin kâtibi Early demiştir ki:

"Ruzvelt Sovyet yüksek meclisi reisi Kalinine gönderdiği mesaja henüz cevap almamıştır. Reisicumhur mesajında Finlandiya'nın istiklâline riayet edileceği ümidini izhar etmiştir."

Londrada şayanı dikkat görülen iki nokta

Londra, 15 (A. A.) — İki hâdisenin birbirini takip etmesi dikkate şayan görülmektedir.

Finlandiya hükûmetinin Moskova'daki muhahhaslarına yeni talimat göndermiş olduğu Helsinki'de haber verildiği esnada Finlandiya muhahhasları Krem linde kısa bir görüşme yaptıkandan sonra Moskova'dan ayrılmışlardır.

Stockholm, 15 (A. A.) — Helsinki'den haber alındığına göre Finlandiya hükûmeti, henüz Sovyet teklifleri hakkında etraflı malûmat verebilecek vaziyette değildir. Yalnız bu hükûmet, müzakerelerin devam edebileceği kanaatindedir. Müzakerelerin bir hafta ve hattâ daha ziyade devam edebileceği tahmin olunmaktadır.

SON DAKİKA'nın tefrikanası: 4

Yazan: KURT RÜCKERT

venlerden ağır ağır çıkıyordu. İki tayfa konuşuyorlardı: — Karl, nasıl pilig? — Doğrusu diyecek yok. Boy pos, efendi... (Arkaçasına daha çok yaklaştı.) Hani sena bir sevgiliden bahset miştin... Bu kızın önden bir havası var. Ah... kimbilir ne zaman dönebileceğim Kolberg'e... Acaba Kolbergi mi sevgili mi bir daha görebilecek miyim dersin? — Kapa defterin bu sayfalarını... Sıstular... Bu sırada Kurt, dertleşen bu iki tayfanın yanından geçmi ve gülümsemişti. "Kapa defterin bu sayfalarını... deyenin kurtu: — Artık yalnız yük taşıyan bir gemi sayılmaz... Bir tek bile olsa güzel bir yolcumuz var. — Öyle Karl... Fakat dertli bir yolcu... — Nesi var? — Madagaskarda anasını kaybetmiş. Kalkütaya babasını yanına gidiyor. Tayfalar, görünüşlerinden umulmıyacak bir derecede teessür gösterdiler. Kurt yürüdü. Gemi şehirden bir hayli uzaklaşmıştı. Neredeyse gözden bütün silinecekti. Denizde en küçük bir hareket bile yoktu. Geminin su kesimindeki su şırıltıları, eşğinde bulundukları akşam hâlâ yanıp tutuşan havası içinde

düşünmüş, hiç sevmediği babasını hatırlamıştı. Şimdi, şu güvertede korkuluğa dayanarak, uzakları seyreden genç kızın baktığı yerde hiçbir şeyin farkında olmadığını pekâlâ anlıyordu. O kimbilir neler, neler düşünüyordu. Genç adam, genç kızın yanına yaklaştı. Hafif bir sesle sordu: — Sizi rahatsız etmiyorum ya? Genç kız da hafif bir ürpermeyle başını çevirdi: — Rica ederim... — Yolculuğunuz uzun sürecektir mat. mazel... Ama ne de olsa bizimki kadar değil. Ağık denizleri denizde vazife almadan önce çok gairane tahayyül ederdim... Fakat içine girdikten sonra hiç te öyle olmadığınızı anladım. Yalnızlık, boşluk, nâmutenahilere uzanan, genişleyen, yayılan su... Bu insana ancak iki gün güzel görünüyor... Sonra... — Denizde vazife almadan ne yapardınız? (Devamı var)

Bir İngiliz âliminin dikkate değer yazısı

ZEHIRLİ GAZ

Zannettiğimiz kadar korkunç değildir!

Zehirli gazlar hakkında şimdiye kadar çok şey yazılmış ve, ekseriya, bu sinsi harp silâhı olduğundan fazla dehşetli gösterilmiştir. Halbuki, fenin bir icadı olan zehirli gazlara karşı geen fen korunma çarelerini bulmuştur. Zehirli gazlar, bir çok tabii hâdiselerin şeraiti altında, zannedildiği gibi fazla korkunç bir şey değildir.

Buraya zehirli gaz hakkındaki çok mühim bir yazısını aldığımız Pr. T. B. S. Halda ne bugün İngilterenin en büyük âlimlerinden biridir. Bu itibarla, makalesini en salâhiyetli bir kalemden çıkmış gibi okuyabilirsiniz.

Hitler harpte zehirli gaz kullanmayacağını vaatetti. Sivil şehirleri bombardıman etmeyeceğini de vaat etmişti. Onu nasıl ihlâl ettiyse, canı istediği zaman, bu vadini de tutmayabilir.

Fakat bana sorarsanız, eğer muhakkak bir şey atacaksa, ben, ce zehirli gaz atsin daha iyi, derim. Bir İngiliz şehrine atılacak zehirli gaz bombalarının zararı, aynı miktardaki diğer cins bombaların yapacağı zarara nisbetle daha ehtvendir.

Halk zehirli gazlardan, birçok sebepler dolayısıyla korkuyor. Bu sebeplerden başlıcası, zehirli gazların ne olduğunu pek iyi bilmemesidir. Onun için, patlayıcı bombalardan ziyade zehirli gaz bombaları ile bombardıman edilecek bir şehirde daha fazla panik kopacaktır. Zira, zehirli gaz bombası halk için patlayan veya yangın çıkaran bombalardan daha esrarengizdir.

Halkın zehirli gazdan korkmasının diğer bir sebebi de gazın açık havada ve muhafazasız bir halde bulunurken bombardımana uğramış kimseler üzerinde husule getirdiği korkunç neticelerdir.

Bunu 1915 martında Fransa'daki Kanadalı askerler üzerinde ve 1935 de de Habeşlerde gördük.

Bununla beraber, zehirli gazlardan korkmamak için de, bir çok sebepler var. Zehirli gazlara karşı bir taraftan binalarla ve sığınaklarla, diğer taraftan maskelerle elimizde korunacak vasıtalar mevcuttur.

Diğer taraftan, ortalığı telâşa vermekten hoşlanan bazı kimseler zehirli gaz hakkında öyle şeyler uydurmuşlardır ki, halkın hakikaten gözü korkmuştur. Meselâ, bir ton zehirli gaz yüz bin kişiyi öldürebilir, diyorlar. Yalan değil, doğru. Fakat bir ton gazın yüz bin kişiyi öldürebilmesi için bu kadar insanın hep bir arada bulunması ve nefes almayacak şekilde bir yere kapanması lâzımdır.

Yüz bin kişiyi böyle bir araya toplarsanız, zannımca, yekünü bin ton tutan bombalarla da öldürmek mümkündür. Fakat, tabii, hakikatte böyle olacak değildir.

1928 senesi mayısında Hamburg doklarında 11 ton fasgen zehirli gazı dolu olan bir tank infilâk etmişti. Bu, uzun müddet devam etmeyen gazların en zehirlisidir.

İnfilâk esnasında ateş alan gazlar Hamburgun 13 mahalleleri üzerinde büyük bir bulut teşkil etmiş ve 6 mil ötedeki insanlara bile tesir etmişti. Fakat, bu hâdisenin sonunda ölenlerin sayısı yalnız on kişidir. Bütün o havada zehirli gazın hiçbirisi cana zarar vermemiştir.

halde, gazın tesiri altında kalkanlar da 300 kişiyi geçmemiştir.

Harp esnasında İngiliz şehirlerine bu tarzda fazla devam edici olmanın ve bulut teşkil eden gazlardan atılacağını zannetmiyorum. Bize, her halde "mustard", gazı veya "Levistic", gazı atacaklar ki bunlar gaz değildir, mayidir ve neşrettikleri buhar teneffüs edildiği zaman insanı zehirler ve gözlerle deriye zarar verir.

Bereket versin elimizdeki gaz maskeleri ciğerlerimizi ve gözlerimizi tamamiyle koruyacak mahiyettedir. Gazın deri üzerindeki tahribatı insana acı vermez. İle beraber bunların şimdiye kadar kimseyi öldürdüğü görülmemiştir.

1918 de "Mustard", gazına maruz kalmış 43 İngiliz askerinden yalnız biri ölmüş, gene bunlardan yalnız biri 6 aydan fazla hasta yatmıştır.

Bazı gazlar vardır ki fazla miktarda atıldığı zaman gaz maskesinden içeri geçer, insanı öldürür, fakat tahammül edemezsiniz, maskelerinizi çıkarmaya mecbur olursunuz. Maskenizi çıkardığınız zaman henüz etrafta gaz mevcutsa tehlike vardır, fakat ekseriya siz maskenizi çıkarmaya kadar etrafta pek gaz kalmaz.

Hem gazı, hem dumanı ihtiva eden bomba yapmak bugünkü fenin imkânı dahilinde çok mümkündür.

Bundan başka, her halde bizim bombardıman tayyarelerimiz, hava müdafa balonlarımız ve toplarımız Nazi tayyarelerinin aynı yerde hem duman, hem gaz bombası atmak için dikkatle nişan almalarına meydan vermiyecektir.

Bazıları, maskelerden içeri geçen çok müthiş yeni zehirli gaz-

ların icat edildiğinden bahsediyor. Ben bunu pek zannetmiyorum. Zira "Mustard", gazı 1880 de icat edilmiştir. 1918 e kadar ondan daha "iyi", bir gaz yapılmış değildir.

Fakat daha müthiş bir zehirli gaz yapılmış bile olsa her halde gaz maskelerinden gene geçmez. Neden mi? Gayet basit. Zehirli gazlar ağır gazlardır. Halbuki maskelerden yalnız hafif gazlar geçer. Hafif gazların da hiçbirisi fazla zehirli değildir.

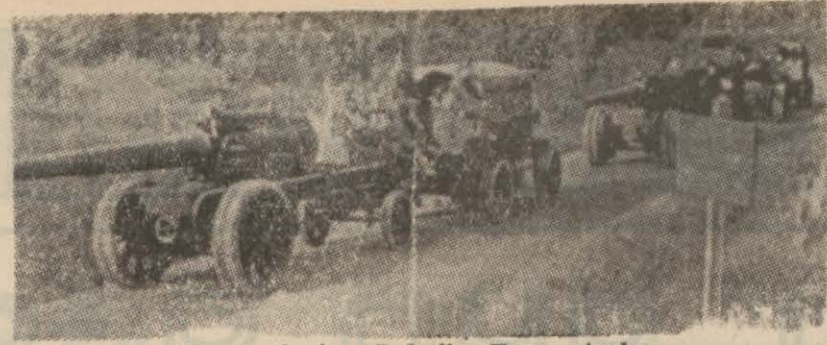
Ağır gazlar ise havada gayet az miktarda bulunur. Meselâ, her gün teneffüs ettiğimiz havada zehirli bir gaz olan ve ciğerlerimizde havanın yakılmasından ileri gelen karbon gazı vardır. Bu gaz havada binde iki nisbetinde bulunur ve insanı hiç de zehirlemez. Halbuki "Mustard", gazı havaya ancak milyonda bir nisbetinde karışabilir.

Bununla beraber, zehirli gazlara karşı tedbir almamız, bir hücum vukuunda telâşa kapılmamız için lâzımdır. Evvelâ herkesin maskesi bulunmalı. Sonra, bu maskeler hiç olmazsa senede iki defa tecrübe edilmelidir. Zira, bazı maskeler bozuk olur veya dura dura bozulur ve zehirli gaz kaçırır.

Zehirli gazlara karşı evlerimizde, sığınaklarda hazırlamalıyız. Zira, şunu unutmamak lâzımdır ki, kapalı bir oda, dışardaki gazın onda dokuzunu içeriye geçirmez.

En âlâ maskeler de içeri giren bu cüz'î miktarın binde dokuz yüz dokuzunun geçmesi ne mâl olur, yani maskeden içeri yalnız binde bir nisbetinde gaz geçebilir.

Hülâsa, lâzımgelen bu tedbirler alınrsa bir hava hücumu esnasında ve zehirli gaz atıldığı takdirde, hiç bir ölüm veya telâşa kapılmak tehlikesi yoktur.

Garp cephesine gönderilen Fransız topları

1939
Harbinin
resimle tarih

Alman ordusu, günlerce süren bir mücadeleden sonra ele geçirebildiği Varşovada, Hitler'in bir geçit resmi yapmıştı. Resimde, Alman askerinin Varşova caddelerinden birinden geçiş görülmektedir.

Son Dakika'nın his, aşk, macera romanı: 7

BU EV TEKİN DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer Esen

Şimdi ise dirilerin hareketlerinden çıkan sesler yavaş yavaş sönükçe geçmiş zamanların hayali, bu eski duvar kovuklarından, ilk baharda ihtiyar ağaç dallarına yürüyen su gibi fışkırıyor.

Burada toprağın, ağaçların, eski ve yıkık duvarların üzerinde maziden kalma görünmeyen izler var. Her taraf; artık yeryüzünde yaşayan hiç bir mahlukun hatırlamadığı unutulmuş bir hayatın, karıksız kalmış bir aşkın, teneffüs edilmemiş bir zaferin masalını fısıldıyor.

Ve bütün bu masal, etrafta belli belirsiz vızıldayan bir hareketle karışıyor.

Selâmlıktaki odasında, çok geniş karyolası içerisinde Güzinin vücudu ateşten kavruluyor. Zavallı kız bu gece bir türlü uykuya kavuşamadı. Artık hiç bir şey düşünemiyor, başı bir mengene içerisinde gibidir. Şakaklarında müdhiş ve dayanılmaz bir acı var.

Genç kızın etrafında pencere den süzülen ayın mavi ışığı dalgalandırıyor; odadaki eşyanın ince gölgesi, yerdeki tüylü ve yumuşak halının üzerinde çiziliyor. Duvardaki resimler oldukları yerde titreyor gibidir. Sanki sessizlik içerisinde esrarlı bir hayal âlemi odanın içerisinde canlanmıştır.

Güzin canlanan bu aleme dalgın gözlerle bakıyor. Birdenbire tepeden tırnağa kadar bütün vücudu soğuk bir ürperme ile sarı-

Odanın nihayetinde birisi ona bakıyor.

— Ben de ne kadar budalayım. Çocuk gibi korkuyorum.

Genç kız gözlerini iyice açtı.

Karşısındaki pencereden akse-den ışık, duvarda aydınlık bir dört köşe çiziyo. Ve eski bir aşk masalının kahramanı olan Numan Paşanın resmi ay ışıkları arasından genç kıza tebessüm etmeğe koyuluyor.

Gece ışıklarının büyüü içerisinde Güzine resmin dudakları kırılmadan gibi geliyor. Adeta bu dudaklar bir aşk ve saadet masalı mırıldanıyor. Genç kız, vücudunu sarsan bu ateş içerisinde, bu tatlı sözleri bir ninni gibi dinliyor. Sonra bütün bu manzara bir serap imiş gibi gözlerinden siliniyor. Kulaklarında yalnız bir ses var: Kendisinin sesi; "Anne, ben hiç kimseyi sevmiyorum. Hattâ Cemili bile!" Diyen sesi.

Genç kız, bir tuzağa bağlanmış gibi hareketsizdir. Gözlerini kaldırmaya cesaret edemiyor. Kendisini çok zayıf hissediyor. Bütün iradesini bir araya toplayarak silkinmek, isyan etmek istiyor:

"Çıldırıyor muyum acaba? Hiç insan bir resme gönül verir mi?"

Güzin titreyor, düşünceleri birbirine karışıyor. Yanbaşında köpek, burnu ayakları üzerinde muntazam nefeslerle uyuyor.

Genç kızın etrafında sezdiği hareket nereden geliyor? Şakaklarında azıcık hızla vuran başta ka-

nının yarattığı bir evham alemi mi bu? Yoksa bu gürültü çam dallarında rüzgârın çaldığı musiki mi? Yoksa...

Güzinin hafızasında eski bir şiirin son mısraları canlandı:

"Bir kızmı hini ihtizârında

"Dolaşan handeyi cemalinde

"Andırır haleti zevalinde

"Ah ben son baharı pek seve-

rim"

Güzin uyanıklık aleminde rüya alemine yavaş yavaş kaymaktadır.

Bir yarasa kara ve sessiz kanadile pencerenin camına çarpıyor, dam üzerinde bir kedi miyavlıyor, evin bütün kirisleri, eşyanın her parçası, merdivenin bütün basamakları vahşi, hafif, kuru bir gıcırta ile gıcırıyor.

Güzin hummalı bir dalgınlık içerisinde. Bu garib musikiyi teşkil eden sesler onu bu dalgınlıktan uyandıramıyor.

Vakia yeni hiç bir hâdiseye olmadı. Belki bir kiris çığırda, belki rüzgâr pencereye biraz hızlı vurdu. Belki uyuyan köpek biraz derin nefes aldı. Fakat bu küçük ses Güzini uyandırmaya kâfi geldi. Genç kız şimdi bu odada bir başkasının bulunduğu hissediyor.

Korku, feci bir ızdırıp halinde vücudundan fışkırıyor. Evet. O da da ayak sesleri var. Güzine kırılmadan birisi varmış gibi geliyor.

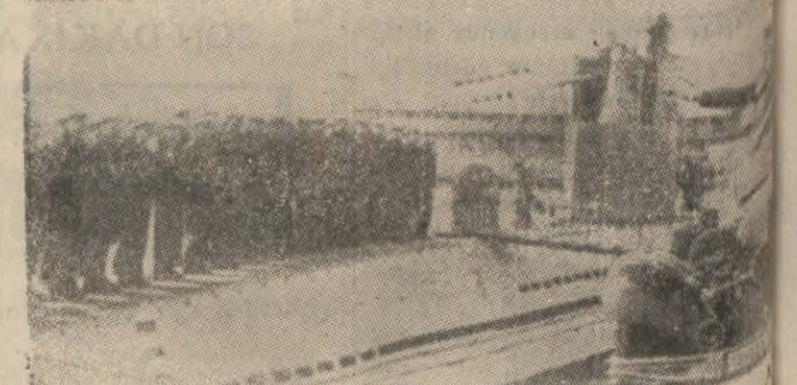
Genç kız soluk bile almıyor. Kalbi parçalanacak kadar hızlı vuruyor.

"Kalbimin çarpıntısını işidecekler."

Halbuki bu kalbin heyecanlarını kimsenin duymaması lâzım. Korkudan çıldıran ve ahengini bozmağa hazırlanan bu zavallı kalbin.

Tarihi bir hâdiseyi tesbit eden bir fotoğraf: Varşovanın teslimi. Alman ordusu muhakkakları ile Leh kumandanları şehir civarında otobüste müzakere yapmışlar ve şehrin teslimini kabul edenler burada imzalamıştır.

İngiliz muhbirlerinin faaliyetleri üzerine dönmeye mecbur olan tahtelbahirleri Wilhelmshafen'e gelmiştir. Resimde, Hitler'in ziyaretine bir tahtelbahir tayfasını selâmlarken görülmektedir.

Güzinin yatağına mihlayan korku devam edip gidiyor.

"Eğer içeride birisi olsaydı, Serber muhakkak fırlardı, rüya rüya görüyorum her halde."

Genç kız, o dakikada ıslak bir gürültü işitti: Köpek yalanıyor.

— Serber, korkacak bir şey yok değil mi? Ara, bakayım! Genç kız bu sözleri söylediği

sandı. Fakat boğazında duyanın sesi dudaklarından çıkmıyordu.

Fakat hayır. Bu bir rüya değil, O da kendisine baktı ve rüya var.

— Muhakkak ateşim arttı, tük hayaller görmeğe başladım. Yarm bu geceyi hatırlayamıyorum. (Devamı)